

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Zlínský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Uherský Brod - Havřice, okres Uherské Hradiště

Školní 117, 688 01 Uherský Brod

Identifikátor školy: 600124291

Termín konání orientační inspekce: 16. - 18. duben 2002

Čj.	152-143/02-00515
Signatura	oo3bv130

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Uherský Brod – Havřice, okres Uherské Hradiště je neúplnou základní školou, jejíž součástí je školní družina a školní jídelna. Není samostatným právním subjektem. Poslední rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. 2392/98-24 ze dne 20. května 1999 je vydané Školským úřadem v Uherském Hradišti. Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16847/96 – 2 ve všech ročnících. Škola má 5 tříd. V letošním školním roce se v nich vzdělává 80 žáků. Rada školy není zřízena.

Kontrola ČŠI byla zaměřena na hodnocení průběhu vzdělávání v českém jazyce, matematice a společenskovědních předmětech vlastivěda a prvouka, hodnocení podmínek výuky z hlediska sledovaných předmětů, vedení povinné dokumentace a dodržování platných učebních dokumentů.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk

Kvalita výuky českého jazyka byla sledována ve všech třídách kontrolované školy. Vždy bylo vyučováno podle školou zvoleného učebního programu. Tematické plány ani zápisy v třídních knihách nedokládají přesně plnění osnov ve čtení a literární výchově. Ve sledovaných hodinách ale osnovy byly plněny ve všech složkách tohoto oboru. Odpovídala jim i časová týdenní dotace.

Při plánování není literatura u mnohých vyučujících plánována vůbec, případně jsou pouze uváděny odkazy na články z používaných čítanek. Kontinuita výuky v jednotlivých třídách a návaznost ve vzdělávacích cílech by měla být zajišťována prostřednictvím metodického sdružení, ale děje se tak většinou denními konzultacemi učitelů. Celkově lze oblast plánování s přihlédnutím ke svědomitosti většiny pedagogů v přípravě jednotlivých hodin hodnotit jako velmi dobrou.

Výuka je svěřena kvalifikovaným a odborně připraveným učitelům. Škola nemá pro tento předmět specializovanou pracovnu. Vzhled tříd je estetický a jejich výzdoba názorně doplňuje výuku češtiny. Klasická didaktická technika není často používána. Pracuje se podle platných učebnic, preferovány jsou ucelené řady. Vhodně jsou doplňovány o další publikace a základní jazykové příručky. Řadu dvojrozměrných pomůcek, zejména kartičky s textem, si učitelé připravují sami. Psychologické podmínky výuky dané vstřícným přístupem jednotlivých vyučujících opravňují ČŠI označit souhrnně podmínky výuky českému jazyku v této škole jako velmi dobré.

Stavba většiny vyučovacích hodin odpovídala věku žáků a cílům, které si učitelé dali. V jazykových hodinách bylo dbáno na procvičení pravopisného učiva, bylo předkládáno tak, že se žákům vytvářela postupně struktura poznatků z daného oboru. Literární hodiny byly zaměřeny hodně na estetický a výchovný prožitek žáků i na nácvik čtenářských dovedností a na pochopení obsahu textu.

V užití metodice byla jak frontální výuka verbálního charakteru, zejména ve vyšších ročnících, tak i nové postupy (často netradiční) založené na dětské hravosti a zvědavosti. Užívání kartiček s texty však někdy působilo rutinně. Dostatek prostoru byl věnován samostatné práci. V důležitých oblastech (zejména při nácviku syntaxe a pravopisu) bylo učivo řádně procvičováno, žáci měli možnost rozvíjet své myšlení. Souhrnně lze organizaci, formy a

metody výuky označit za velmi dobré.

Ne vždy bylo využito výchovnosti učiva, zejména v hodinách jazyka spočívala vstupní motivace u některých pedagogů ve sdělení obsahu, který je třeba probrat. I při frontálně vedené výuce se učitelé snažili dbát individuálních schopností žáků a většina z nich dokázala pracovat s pochvalou a pozitivním povzbuzením. Při procesu poznání byla poskytována přiměřená pomoc, ve většině hodin bylo naučené ověřováno zpětnou vazbou. Pozitivem bylo i vedení k bezprostřední korekci vlastních nedostatků. V písemných projevech je do budoucna třeba dbát důslednosti při práci s žakovou chybou (žakovy opravy chyb v opravách).

Ve sledovaných hodinách byla plně respektována osobnost a individuální zvláštnosti každého žáka. Ve výuce nebyly pozorovány projevy nežádoucího chování. Oblasti motivace, hodnocení, interakce a komunikace byly velmi dobré.

ČŠI hodnotila výuku českého jazyka jako velmi dobrou.

Matematika

Počty hodin realizované podle týdenního rozvrhu hodin byly v souladu s učebními plány uvedeného programu. Náplň sledovaných hodin odpovídala osnovám. Tematické plány, zpracované po ročnících zajišťovaly návaznost učiva. V páté třídě byla část časové dotace věnována rozšiřujícímu učivu na úkor témata věnovaného tabulkám, využití grafů a diagramů. Příprava jednotlivých vyučovacích hodin z těchto plánů vycházela. Připraveny byly i názorné pomůcky, zejména ve čtvrté třídě pro budování představy zlomku, karty s příklady pro procvičování v první třídě. Při výuce v páté třídě byl připraveny fólie pro zpětný projektor. Plánování a příprava výuky byla velmi dobrá.

Ve všech třídách byla výuka prováděna vyučujícími s požadovanou pedagogickou a odbornou způsobilostí. Učebny byly světlé, dostatečně veliké a estetické. Výzdobu tvořily převážně žakovské práce. Pro výuku matematiky bylo prostředí málo podnětné, zejména ve čtvrté a páté třídě chybělo využití didaktických obrazů. Použití didaktické techniky bylo sledováno při opakování základních geometrických pojmů v páté třídě (zpětný projektor). Pozitivem bylo použití drobných pomůcek, připravených vyučujícími. Počítače ve třídách nebyly k dispozici, jsou však přístupné žákům ve sborovně a kanceláři školy. Jejich využití ve výuce nebylo pozorováno. Relaxace v průběhu práce byla zařazována přiměřeně stavu třídy i obsahu učiva ve druhé a čtvrté třídě. V ostatních třídách byly psychohygienické podmínky zlepšovány sporadicky. Podmínky výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Struktura hodin byla spíše klasická, převažovala frontální výuka s převahou aktivity učitele. Dostatečný prostor byl dán opakování a procvičení učiva. Aktivnější metody práce byly využity ve čtvrté třídě zejména při skupinové práci, kdy žáci prakticky ověřovali své znalosti učiva o zlomcích. V první třídě velmi vhodně navazovala učitelka na vědomosti žáků z prvouky při počítání s jednotkami hmotnosti, využívala mezipředmětových vztahů. Při práci se slovními úlohami a při práci s chybou byli žáci vedeni k upevnění matematického myšlení a logické úvahy. Forem kooperativního učení bylo využito v malé míře. Většině vyučovacích jednotek matematiky nechybělo závěrečné shrnutí učiva, zpětná vazba o splnění stanovených výukových cílů. Organizace výuky, volba forem a metod byla hodnocena jako velmi dobrá. Vstupní motivační metody byly mnohdy redukovány na seznámení žáků s probíraným učivem, v některých hodinách bylo zařazeno na začátku uvolnění formou písničky. Motivace pouhou náplní činností nebo soutěžemi nebyla vždy účinná. Pozitivně působily na žáky pobídky a drobné pochvaly za úspěšné řešení úkolů, ve čtvrté třídě systém bodování. Zpětnou vazbu pro učitele zajišťovala kontrola výsledků zejména po ukončení samostatné práce. Hodnocení bylo objektivní, známkování mělo často motivační charakter. Oblast motivace a hodnocení žáka

byla hodnocena jako velmi dobrá.

Učitelé se snaží vytvořit ve třídách přátelskou pracovní atmosféru. Stanovená pravidla chování jsou respektována. Pozitivní byla snaha o práci s chybou, která rozvíjela logické uvažování i možnost projevit vlastní názor, což zároveň kultivuje komunikativní dovednosti žáků. Verbální i neverbální komunikace učitelů je na velmi dobré úrovni, v ojedinělých případech však některými méně vhodnými výroky snižují úspěšnost jejího využití. Interakce a komunikace byla velmi dobrá.

Úroveň výuky matematiky byla hodnocena jako velmi dobrá.

Společenskovědní předměty

V rámci tohoto bloku byla sledována výuka v prvouce a vlastivědě. Časová dotace odpovídala přijatému učebnímu programu Základní škola. V nabídce nepovinných předmětů je v této škole nabízena výuka náboženství. Členění učiva prvouky a vlastivědy do jednotlivých ročníků, jeho kontinuita i případná cykličnost, nejsou promyšlené a přesně specifikované formou ročních tematických plánů. Kontrolou zápisů v třídních knihách za poslední tři školní roky bylo zjištěno, že v učivo prvouky v letošní třetí třídě bylo probíráno, ale od září 2001 do konce prosince 2001 bylo navíc zařazeno téma mapující chronologicky české dějiny. Učivo vlastivědy, zeměpisná část, je opakovaně probíráno ve čtvrté i v páté třídě, aniž by byla specifikována případná cykličnost probíraného přesně stanovenými výukovými cíli.

Zvláštnosti jednotlivých tříd jsou zohledněny v konkrétní přípravě učitelek na jednotlivé hodiny. Struktura i metody jsou promyšlené, pamatují na motivaci a přitažlivost učiva pro daný věkový stupeň. Celkově lze oblast plánování výuky společenskovědních předmětů hodnotit jako průměrnou.

Všechny vyučující mají předepsané vzdělání. Výuka sledovaných předmětů probíhá v domovských třídách, vybavených řadou názorných pomůcek pro výuku sledovaných oborů. Prostředí působí velmi příjemně, esteticky. Žáci mají k dispozici učebnice, kromě nich jim učitelky připravují řadu pomocných názorných pomůcek, zejména textových. Využívány jsou funkčně i mapy, nástěnné obrazy, obrázky a další literatura. Mnohé materiály doplňují i učivo věnované regionální problematice. Ve sledovaných hodinách nebyla využívána didaktická technika ani počítače. Personální, materiální a psychohygienické podmínky výuky lze označit za velmi dobré.

Struktura jednotlivých vyučovacích hodin odpovídala věku žáků, jen výjimečně byly některé činnosti časově příliš dlouhé, bez relaxačních chvil. Organizace většiny činností i množství informací bylo přiměřené, učitelky si byly vědomy cílů, k nimž směřovaly. Výrazným pozitivem bylo programově pestré střídání metod, žáci vyšších ročníků se učili pracovat s učebnicí, mapou, ale i dalšími zdroji informací. Dobrý přehled o individuálních problémech jednotlivých žáků umožňoval jejich zohledňování ve výuce. Ve většině hodin byly utvrzovány dovednosti v oblasti společenského chování. Komunikativní zkušenosti získávali žáci tím, že měli možnost samostatně formulovat své názory a poznatky. Při nízkých počtech dětí ve většině tříd našlo každé své uplatnění, bylo dbáno na jeho případné pomalejší tempo. Vyučovací čas byl většinou efektivně využit. Celkově lze organizaci, metody a formy výuky společenskovědních předmětů označit jako velmi dobré.

Ne ve všech sledovaných hodinách bylo využito vstupní i průběžné motivace. Často se jednalo pouze o sdělení, co je třeba probrat. Výuka aktuálně navazovala na dění v přírodě i společnosti. V některých hodinách se stavělo na osobní zkušenosti žáků. Proces poznání se opíral o průběžnou zpětnou vazbu, dobře byly využity i mezipředmětové vztahy. Ve většině hodin byli žáci průběžně chváleni a povzbuzováni. Zadávané úkoly byly věkově přiměřené,

výkony žáků objektivně hodnocené. Tuto oblast hodnotí ČŠI jako velmi dobrou.

Pravidla společenského chování pro komunikaci žáků s učiteli i mezi sebou byla respektována ve většině hodin. Verbální i neverbální komunikace byly pozitivně laděny. Jen výjimečně bylo verbálními reakcemi učitelky nepřiměřenou formou dáno žákům na vědomí, že se nechovají přiměřeným způsobem. Žáci sami chápali výuku jako proces příjemný a řadu činností vykonávali s viditelným potěšením. Převažovala komunikace jednosměrná, od učitelek k žáků. ČŠI hodnotí interakci a komunikaci v těchto předmětech jako velmi dobrou.

Kvalita výuky společenských věd byla hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Ve všech sledovaných předmětech škola plnila osnovy přijatého vzdělávacího programu. V plánování výuky nebylo vždy časové rozvržení učiva přiměřené výukovým cílům. Zabezpečení výuky po stránce materiální vykazuje drobné rezervy v podnětnosti jednotlivých tříd a využívání dvojrozměrných pomůcek. Pozitivem je využívání didaktické techniky a možnosti práce na osobních počítačích. Výhodou malého kolektivu jsou také pěkné interpersonální vztahy žáků a učitelů i žáků mezi sebou.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt rozvoje školy obsahuje výborně zpracovanou analýzu, která přesně pojmenovává klíčové oblasti pro další plánování. Plán práce ZŠ Havříce na školní rok 2001/2002 z této analýzy vychází. Oba dokumenty se částečně překrývají. Hlavní úkoly jsou zaměřené na rozvoj kvality výchovně vzdělávací práce, jazykovou výuku, využití výpočetní techniky při vyučování, ale i výchovu etickou včetně prevence sociálně patologických jevů. Věnuje se také problematice výchovy ekologické, tělesné dopravní a estetické. V organizační části jsou stanoveny termíny plnění jednotlivých úkolů včetně stanovení osobní odpovědnosti pracovníků za jejich realizaci. Plánování je hodnoceno jako velmi dobré.

Kompetence pracovníků jsou vymezeny popisem práce, úkoly vyplývajícími z plánu práce školy a provozním řádem. Jsou jimi stanoveny povinnosti dozorů, vedení dokumentace, spolupráce a informovanost rodičů. Poradním orgánem ředitele je pedagogická rada. Metodické sdružení je zřízeno. K řešení metodických i aktuálních organizačních problémů využívá ředitel také častého setkávání s pracovníky školy, kteří se mohou vyjádřit a přinášet návrhy a podněty pro další práci. Informační systém školy zabezpečuje nástěnka ve sborovně s kalendářem akcí. Operativní krátkodobé plány nejsou zpracovávány. Rodiče jsou informováni o prospěchu a chování formou schůzek a konzultací a prostřednictvím nástěnky o plánovaných akcích školy. Mají možnost po dohodě kdykoliv navštívit školu a jednotlivé vyučující. Spolupráce s rodiči je velmi dobrá zejména při pořádání mimoškolních akcí, významná je i materiální a finanční výpomoc z jejich strany. Výroční zpráva má dobrou vypovídací hodnotu. Obsahuje však údaje o pedagogických pracovnících školy, které mohou být považovány za citlivé. Rozhodnutí ředitele školy nemají závažných nedostatků. Jsou opatřeny kulatým razítkem, které neuvádí název ulice v adrese školy. Organizační uspořádání a informační systém školy je hodnocen jako průměrný.

Zpětná vazba práce vedení školy vychází z plánu Kontrolní a hospitační činnosti - škol. rok 2001/2002. Je zpracován po měsících. Jednotlivá témata jsou zaměřena na i na sledované obory, dále na vedení dokumentace, materiálně technické zabezpečení chodu zařízení.

Nezajišťuje návaznost na předchozí zjištění a zejména nemá oporu v oblasti přímé hospitační činnosti ve výuce. Plán není realizován ani obsahem, ani četností. Řeší spíše akutní situace a momentálně přicházející problémy. Přímá hospitační činnost je uzavírána rozhovorem s vyučujícími. Praktické provádění hospitační činnosti je nesystematické, probíhá nahodile. Plánem proklamované kontrolní mechanismy nejsou důsledně realizovány.

Vedení školy je velmi volné se snahou o demokratický přístup. Je využíváno předností malého kolektivu, časté možnosti bezprostředního sekávání a předávání zkušeností. Tak je možno rozpoznat problém dříve, než se rozvine. Iniciativě a tvořivosti pracovníků je dán maximální prostor, často však vedení spoléhá na odpovědnost jednotlivých učitelů. Přílišná důvěřivost k práci metodického sdružení se projevila negativně při plánování některých předmětů, zejména jazyka českého, prvouky a vlastivědy.

Kritéria hodnocení jsou zpracována a všichni vyučující s nimi byli seznámeni. Zaměřena jsou především na zajištění chodu školy. Pozitivem je bod zaměřený na zvyšování kvalifikace učitelů. Jedním z dalších je i kvalita výchovně vzdělávací práce. Nedostatečná četnost hospitací a neprojednávání zobecňujících problémů na pedagogických radách vypovídají o nesystematickém, povrchním a pouze formálním způsobu hodnocení tohoto významného kritéria.

Podporu vedení má další vzdělávání pedagogických pracovníků. Výroční zpráva o činnosti školy za minulý školní rok uvádí, že se pedagogové zúčastnili proškolení v oblasti dyslexie, logopedie, metod čtení, projektového vyučování a v práci s žáky s poruchami chování a učení. Systém sebeevaluačních nástrojů není vypracován. O výsledcích vlastních testů, prověrek a o míře zvládnutí probíraného jevu si jednotliví učitelé vedou záznamy. Vedení a motivování pracovníků, stejně jako kontrola, jsou průměrné.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy svou práci plánuje na velmi dobré odborné úrovni, má jasnou představu o budoucí činnosti školy. Demokraticky řídí své podřízené, kteří mají možnost na vytváření koncepce školy participovat, využívá výhod vedení malého kolektivu. Rezervy v řízení lze nalézt v oblasti organizování, operativním řízení, kde chybí zpětnovazebné mechanismy zejména v oblasti časového rozvržení a dotaci některých témat vyplývajících z osnov jednotlivých předmětů. Zde se projevuje I nekoncepční práce metodického sdružení. Realizace kontrolní činnosti neodpovídá jejímu plánování. Podmínky vzdělávání jsou celkově průměrné.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Souběžně s komplexní inspekcí byla realizována tematická inspekce „Adaptační potíže žáků I. ročníku základní školy“ (zejména žáků ze sociokulturně znevýhodněného prostředí). Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i na jiných školách, budou zveřejněna ve Zprávě České školní inspekce o školním roce 2001/2002.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000/2001 - ZŠ Havříce
- Projekt rozvoje ZŠ Havříce

- Plán práce ZŠ Uherský Brod – Havřice – školní rok 2001/2002
- Vnitřní směrnice ZŠ Uherský Brod - Havřice ze dne 30. 5. 1998
- Provozní řád ZŠ Uherský Brod - Havřice
- Kontrolní a hospitační činnost - škol. rok 2001/2002 - ZŠ Havřice
- Plán DVPP na školní rok 2001/2002 sledované školy
- Zápisy z pedagogických rad ZŠ Havřice
- Tematické plány sledovaných předmětů ZŠ Havřice
- Třídní kniha pro II. třídu ve školním roce 2000/2001 - ZŠ Havřice
- Třídní kniha pro I. třídu ve školním roce 1999/2000 - ZŠ Havřice
- Třídní knihy a třídní výkazy pro školní rok 2001/2002 - ZŠ Havřice
- Vnitřní řád školy pro školní rok 2001/2002 - ZŠ Havřice
- Rozhodnutí ředitele školy o zařazení žáků - ZŠ Havřice
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol čj. 2392/98-24 ze dne 20. května 1999 vydané Školským úřadem v Uherském Hradišti

ZÁVĚR

Škola plní přijatý vzdělávací program. Kvalita průběhu výuky ve sledovaných předmětech je velmi dobrá. Pozitivem je malý kolektiv pracovníků školy se stoprocentní předepsanou pedagogickou a odbornou způsobilostí. Drobné rezervy spatřuje ČŠI v časovém rozvržení učiva při plánování výuky. Plánování práce školy i kontrolní činnosti jsou velmi dobré, realizace zejména zpětnovazebních mechanismů někdy selhává. Významným kladem je příjemné klima malé školy rodinného typu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Roman Hoza	Mgr. Roman Hoza v. r.
Členka týmu	Mgr. Pavla Koupilová	Pavla Koupilová v. r.

V Kroměříži dne 17. května 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 20. 5. 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Ctibor Boráň, ředitel školy

Ctibor Boráň v. r.
podpis

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Zlínského kraje, tř. T. Bati 3792, Zlín 761 90	2002-06-03	152-159/02-005150
Město Uherský Brod, Masarykovo náměstí 100, 688 01 Uherský Brod	2002-06-03	152-160/02-005150

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
--	--	Připomínky nebyly podány.

